

**ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМАТИЧНОЇ СТРУКТУРИ,
ПРИРОДНО-ВИДОВОГО ТА ФЛОРИСТИЧНОГО РІЗНОМАНІТТЯ
НПП „ПОДІЛЬСЬКІ ТОВТРИ”**

Новосад В.В., Крицька Л.І., Любінська Л.Г.

Інститут ботаніки ім.М.Г.Холодного НАН України
Кам'янець-Подільський державний університет

Систематична структура флори визначається О.І. Толмачовим [15], як властивий кожній флорі розподіл видів між систематичними категоріями вищого рангу, що є її найважливішою структурно-функціональною особливістю. Вона відображає закономірності пристосування видів до максимального використання екологічного багатства конкретного регіону і є кількісною характеристикою таксонів, що складають дану флору, відображаючи таким чином одну з сторін її організації та характеру диференціації. Особливий інтерес викликає можливість порівняльного аналізу флор різновеликих територій через показники їх систематичних структур, а також виявлення місця досліджуваної флори в системі суміжних регіональних і елементарних флор [10, 15, 20, 2, 11].

Найважливішим кількісним показником будь-якої флори є флористичне багатство, рівень якого визначається кількістю видів, родів та родин. Спонтанна (сукупна регіональна флора, що включає в себе аборигенну та адвентивну фракції) флора НПП „Подільські Товтри” нараховує 1377 судинних видів рослин (1127 видів аборигенної та 249 видів адвентивної фракції).

Основними показниками систематичної структури є співвідношення між різними групами судинних рослин, котрі виражаються у відсотках до загальної кількості видів, родів та родин; розподіл видів між різними таксонами - типами, родинами та родами; кількісний склад провідних родин; співвідношення між кількістю видів в різних родинах. Отримані кількісні показники та їх порівняння з аналогічними для інших регіональних флор виявляють певні ботаніко-географічні закономірності рослинного світу.

1127 аборигенних видів флори НПП „Подільські Товтри” відносяться до 462 родів, 111 родин та 5 відділів. Судинні спорові та голонасінні відіграють незначну роль (27 видів, 2,4%), що характерно на думку О.А. Гросгейма [1] для флор різних регіонів і в цілому для всієї флори Землі. Переважна більшість видів складають *Magnoliophyta* (97,6%), причому на клас *Liliopsida* припадає 16,9% (191 вид), а на *Magnoliopsida* - 80,7% (909 видів), тобто вони спів-

відносяться як 1:4,8. Це дещо більше, ніж аналогічні показники для флор Середньої Європи (1:2,9 - 3,5) [7, 20, 15, 16].

До показників систематичного різноманіття відносяться флористичні пропорції, а також співвідношення середньої кількості видів у роді, родині та середнього числа родів у родині. Ці показники дають уявлення про ступінь видового та родового різноманіття в різних відділах судинних рослин. Для НПП „Подільські Товтри” загальна флористична пропорція становить 1:4,2:10,2, що наближає її до аналогічних пропорцій флор аридних територій [14, 19]. Середня кількість видів у родині 10,2, а в роді (родовий коефіцієнт) - 2,4. Ці показники значно менші від таких для регіональних флор Древнього Середзем'я: 1:4.6:11.1 (Карадаг); 1:5.1:13.6 (Ялтинський заповідник) [3,]; 1:4,4:11.2 (Керченсько-Таманський регіон [11] і близькі для ряду регіональних степових і лісостепових флор : 1:4.2:9.0 (Провальський степ); 1:3.9:7.6 (Станично-Луганський степ); 1:4.6:9.4 (Стрільцівський степ) [8]; 1:4.5:9.9 (Волино-Поділля) [4]. Проте, як показали численні дослідження [5, 17,18, 2, 11], родовий та родинний коефіцієнти мають залежність від площі території, в зв'язку з чим затрудняється їх співставлення.

Т а б л и ц я 1. Кількісний розподіл таксономічних одиниць і основні пропорції флори НПП „Подільські Товтри”

Відділ, клас	Родина	Рід	Вид	Пропорції (родини :роди :види)	Родовий кое- фіцієнт
<i>Lycopodiophyta</i>	$\frac{1}{0,9}$	$\frac{1}{0,2}$	$\frac{1}{0,1}$	1 : 1 : 1	1,00
<i>Equisetophyta</i>	$\frac{1}{0,9}$	$\frac{1}{0,2}$	$\frac{7}{0,6}$	1 : 1 : 7	7,00
<i>Polypodiophyta</i>	$\frac{7}{6,3}$	$\frac{11}{2,4}$	$\frac{17}{2,4}$	1 : 1,5 : 2,4	1,54
<i>Pinophyta</i>	$\frac{2}{1,8}$	$\frac{2}{0,4}$	$\frac{2}{0,2}$	1 : 1 : 1	1,00
<i>Magnoliophyta</i>	$\frac{100}{90,1}$	$\frac{447}{96,8}$	$\frac{1100}{97,6}$	1 : 4,5 : 11,0	2,46
<i>Magnoliopsida</i>	$\frac{76}{68,5}$	$\frac{353}{76,5}$	$\frac{909}{80,7}$	1 : 4,6 : 11,9	2,57
<i>Liliopsida</i>	$\frac{24}{21,6}$	$\frac{94}{20,3}$	$\frac{191}{16,9}$	1 : 3,9 : 8,0	2,03
Разом:	$\frac{111}{100,0}$	$\frac{462}{100,0}$	$\frac{1127}{100,0}$	1 : 4,2 : 10,2	2,44

Для різних таксонів надродинного рангу властиві досить неоднорідні пропорції, що є відображенням нерівномірності процесів еволюції. Низькі пропорції вказують на затухання видоутворення в таксонах, що є її тупиковими гілками. Досить високим ступенем видоутворення характеризується лише *Magnoliophyta* (2.46) і особливо *Magnoliopsida* (2.46).

В сучасній флорології при аналізі флор перевага віддається 10 провідним родинам, котрі й відображають основні особливості флор. Як правило в умовах помірних широт вони включають у свій склад більше 50% родів та видів регіональних флор. Для середземноморських флор цей показник вищий - 65 - 75%.

Перших три місця у родинному спектрі займають родини *Asteraceae*, *Rosaceae*, та *Poaceae* які містять 25,8% загальної кількості видів, що значно менше, ніж у флорі України (34,5%), але практично стільки ж як у флорі Волино-Поділля в цілому (26,1%). Загалом перші три родини відповідають за своїм положенням спектрам флор Середньої Європи [15].

Особливістю провідного спектру родин НПП є значно нижче положення родини *Brassicaceae* ніж, наприклад, у флорах Вороняків, Опілля, Малого Полісся, та Волино-Поділля взагалі, що пояснюється більшою ксеротермністю загальної флори регіону порівняно з північно-західним Поділлям, а по-друге, - значно вищою її загальною синантропізованістю порівняно з окремими частинами, на території яких збереглися значно менш порушені ландшафти.

Типові для аридних флор родини *Apiaceae* та *Boraginaceae* займають відповідно 8 та 12 місце. Родина *Orchidaceae*, яка у деяких термофільних лісових та монтанно –лісових флорах Середньої Європи посідає одне з 10 провідних місць [13], у флорі НПП „Подільські Товтри” знаходиться лише на 13 місці.

Т а б л и ц я 2. Провідні родини флори НПП „Подільські Товтри”

Ранг	Родина	Кількість видів	Заг.кількість видів в %	Кількість родів	Заг.кількість родів в %
1.	<i>Asteraceae</i>	130	11,5	47	10,2
2.	<i>Rosaceae</i>	83	7,4	21	4,5
3.	<i>Poaceae</i>	78	6,9	36	7,8
4.	<i>Lamiaceae</i>	68	6,0	25	5,4
5.	<i>Fabaceae</i>	65	5,8	19	4,1
6-7.	<i>Ranunculaceae</i>	49	4,3	20	4,3
6-7.	<i>Scrophulariaceae</i>	49	4,3	14	3,0
8.	<i>Apiaceae</i>	47	4,2	32	6,9
9.	<i>Caryophyllaceae</i>	44	3,9	23	5,0
10.	<i>Brassicaceae</i>	43	3,8	22	4,8
11.	<i>Cyperaceae</i>	32	2,8	7	1,5
12.	<i>Boraginaceae</i>	29	2,6	16	3,5
13.	<i>Orchidaceae</i>	27	2,4	15	3,2

14	<i>Rubiaceae</i>	22	2,0	3	0,6
15.	<i>Chenopodiaceae</i>	18	1,6	5	1,1
16-17.	<i>Euphorbiaceae</i>	17	1,5	2	0,4
16-17.	<i>Polygonaceae</i>	17	1,7	5	1,1
18.	<i>Violaceae</i>	16	1,4	1	0,2
19-20.	<i>Campanulaceae</i>	15	1,3	4	0,9
19-20.	<i>Alliaceae</i>	15	1,3	1	0,2
У трьох провідних родин		291	25,8	104	22,5
У десяти провідних родин		656	58,2	259	56,1
У п'ятнадцяти родин		784	69,6	305	66,0

В цілому отриманий для флори НПП спектр провідних родин має лісостеповий, з явним зміщенням навіть до степового і субсередземноморського, характер, що обумовлюється високим положенням родин *Poaceae* (3), *Lamiaceae* (4), *Fabaceae* (5), *Caryophyllaceae* (9) і *Brassicaceae* (10), в той же час йому притаманні і бореальні риси, про що свідчать високі ранги родин *Cyperaceae* (11), *Ranunculaceae*, *Scrophulariaceae* (6-7) та *Orchidaceae* (13).

Співставлення спектрів провідних родин, що наводилися О.О.Кагалом [6] для флори Вороняків (Північно Західне Поділля); Б.В.Заверухою [4] для флори Волино-Поділля; Ю.Р.Шеляг-Сосонком та ін. [19] для флори Опілля; А.В. Шуміловою [21] для Малого Полісся; М.І Сорокою [12] для флори Розточчя, з отриманими нами для флори НПП „Подільські Товтри” показало їх значну подібність. Проте склад родин та порядок їх розміщення в спектрі флори НПП дещо відрізняється від таких для окремих вказаних регіонів, і зближує її з більш ксеротермними субсередземноморськими регіональними флорами, що відображає локальні еколого-кліматичні та екотопологічні особливості ландшафтів Середнього Придністров'я. Такі особливості систематичної структури дослідженої флори пояснюються специфікою екотопічної диференціації території, зокрема наявністю умов для формування типово середземноморських екоценофітонів, таких як кальцепетрофітон, ксеротамнофітон, петро- та пратостепофітон.

Індекси співвідношення видового багатства окремих родин характеризують відміни зонального характеру та особливості історичного розвитку флори. Вони менш залежні від розмірів територій і дають певні можливості оцінки положення досліджуваної флори в системі флористичних фітохорій. Для флори НПП „Подільські Товтри” співвідношення кількості видів між родинами *Asteraceae* і *Lamiaceae* становить 1,91, (флори Горган – 2.65; Вороняків – 2,5, Волино-Поділля – 2,8). Для флор Бореальної та Неморальної флористичних областей цей показник коливається від 2,5 до 3,8; а флор Середземномор'я - 0,9 - 1,3) [20]

Т а б л и ц я 3. Систематичний склад флори
НПП «Подільські Товтри»

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
Lycopodiophyta		
1	Lycopodiaceae	1
	1. <i>Lycopodium</i>	1
Equisetophyta		
1	Equisetaceae	7
	1. <i>Equisetum</i>	7
Polypodiophyta		
1	Aspleniaceae	6
	1. <i>Asplenium</i>	5
	2. <i>Phyllitis</i>	1
2	Athyriaceae	3
	1. <i>Athyrium</i>	1
	2. <i>Cystopteris</i>	2
3	Blechnaceae	1
	1. <i>Blechnum</i>	1
4	Dryopteridaceae	4
	1. <i>Dryopteris</i>	2
	2. <i>Gymnocarpium</i>	1
	3. <i>Polystichum</i>	1
5	Dennstaedtiaceae	1
	1. <i>Pteridium</i>	1
6	Polypodiaceae	1
	1. <i>Polypodium</i>	1
7	Selaginellaceae	1
	1. <i>Selaginella</i>	1
Pinophyta		
1	Cupressaceae	1
	1. <i>Juniperus</i>	1
2	Ephedraceae	1
	1. <i>Ephedra</i>	1
Magnoliophyta		
Liliopsida		
1	Alismataceae	2
	1. <i>Alisma</i>	1
	2. <i>Sagittaria</i>	1
2	Alliaceae	15
	1. <i>Allium</i>	15
3	Amaryllidaceae	1
	1. <i>Galanthus</i>	1
4	Araceae	2
	1. <i>Arum</i>	1
	2. <i>Calla</i>	1
5	Asphodelaceae	1

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	1. <i>Anthericum</i>	1
6	Asparagaceae	5
	1. <i>Asparagus</i>	5
7	Butomaceae	1
	1. <i>Butomus</i>	1
8	Convallariaceae	6
	1. <i>Convallaria</i>	1
	2. <i>Majanthemum</i>	1
	3. <i>Polygonatum</i>	4
9	Cyperaceae	32
	1. <i>Blysmus</i>	1
	2. <i>Bolboschoenus</i>	1
	3. <i>Carex</i>	22
	4. <i>Cyperus</i>	2
	5. <i>Eleocharis</i>	2
	6. <i>Pycnus</i>	1
	7. <i>Scirpus</i>	3
10	Hyacinthaceae	3
	1. <i>Hyacinthella</i>	1
	2. <i>Leopoldia</i>	2
11	Hydrocharitaceae	2
	1. <i>Hydrocharis</i>	1
	2. <i>Vallisneria</i>	1
12	Iridaceae	4
	1. <i>Crocus</i>	1
	2. <i>Gladiolus</i>	1
	3. <i>Iris</i>	2
13	Juncaginaceae	1
	1. <i>Triglochin</i>	1
14	Juncaceae	9
	1. <i>Juncus</i>	6
	2. <i>Luzula</i>	3
15	Liliaceae	8
	1. <i>Fritillaria</i>	2
	2. <i>Gagea</i>	4
	3. <i>Lilium</i>	1
	4. <i>Scilla</i>	1
16	Lemnaceae	4
	1. <i>Lemna</i>	2
	2. <i>Spirodela</i>	1
	3. <i>Wolffia</i>	1
17	Melanthiaceae	2
	1. <i>Colchicum</i>	1
	2. <i>Veratrum</i>	1
18	Orchidaceae	27
	1. <i>Anacamptis</i>	1
	2. <i>Cephalanthera</i>	3
	3. <i>Coeloglossum</i>	1
	4. <i>Corallorhiza</i>	1

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	5. <i>Cypripedium</i>	1
	6. <i>Dactylorhiza</i>	2
	7. <i>Epipactis</i>	4
	8. <i>Epipogium</i>	1
	9. <i>Gymnadenia</i>	1
	10. <i>Herminium</i>	1
	11. <i>Listera</i>	1
	12. <i>Neottia</i>	1
	13. <i>Neottianthe</i>	1
	14. <i>Orchis</i>	6
	15. <i>Platanthera</i>	2
19	Poaceae	78
	1. <i>Aegilops</i>	1
	2. <i>Agropyron</i>	1
	3. <i>Agrostis</i>	3
	4. <i>Alopecurus</i>	3
	5. <i>Anthoxanthum</i>	1
	6. <i>Arrhenatherum</i>	1
	7. <i>Bothriochloa</i>	1
	8. <i>Brachypodium</i>	1
	9. <i>Briza</i>	1
	10. <i>Bromopsis</i>	4
	11. <i>Bromus</i>	2
	12. <i>Calamagrostis</i>	3
	13. <i>Catabrosa</i>	1
	14. <i>Cleistogenes</i>	2
	15. <i>Cynosurus</i>	1
	16. <i>Dactylis</i>	1
	17. <i>Deschampsia</i>	1
	18. <i>Elytrigia</i>	2
	19. <i>Festuca</i>	9
	20. <i>Glyceria</i>	4
	21. <i>Hierochloe</i>	1
	22. <i>Holcus</i>	1
	23. <i>Hordelymus</i>	1
	24. <i>Koeleria</i>	2
	25. <i>Leersia</i>	1
	26. <i>Lolium</i>	1
	27. <i>Melica</i>	5
	28. <i>Milium</i>	1
	29. <i>Molinia</i>	1
	30. <i>Phalaroides</i>	1
	31. <i>Phleum</i>	2
	32. <i>Phragmites</i>	1
	33. <i>Poa</i>	10
	34. <i>Roegneria</i>	1
	35. <i>Sesleria</i>	1
	36. <i>Stipa</i>	5
20	Potamogetonaceae	5

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	1. <i>Potamogeton</i>	5
21	Sparganiaceae	2
	1. <i>Sparganium</i>	2
22	Trilliaceae	1
	1. <i>Paris</i>	1
23	Typhaceae	3
	1. <i>Typha</i>	3
24	Zannichelliaceae	1
	1. <i>Zannichellia</i>	1
	M a g n o l i o p s i d a	
1	Aceraceae	4
	1. <i>Acer</i>	4
2	Adoxaceae	1
	1. <i>Adoxa</i>	1
3	Anacardiaceae	1
	1. <i>Cotinus</i>	1
4	Apiaceae	47
	1. <i>Aegopodium</i>	1
	2. <i>Angelica</i>	1
	3. <i>Anthriscus</i>	1
	4. <i>Archangelica</i>	1
	5. <i>Astrantia</i>	1
	6. <i>Bupleurum</i>	2
	7. <i>Carum</i>	1
	8. <i>Chaerophyllum</i>	3
	9. <i>Cicuta</i>	1
	10. <i>Cnidium</i>	1
	11. <i>Daucus</i>	1
	12. <i>Eryngium</i>	2
	13. <i>Falcaria</i>	1
	14. <i>Ferulago</i>	2
	15. <i>Heracleum</i>	1
	16. <i>Hydrocotyle</i>	1
	17. <i>Laser</i>	1
	18. <i>Laserpitium</i>	2
	19. <i>Libanotis</i>	1
	20. <i>Oenanthe</i>	1
	21. <i>Pastinaca</i>	3
	22. <i>Peucedanum</i>	3
	23. <i>Pimpinella</i>	2
	24. <i>Pleurospermum</i>	1
	25. <i>Sanicula</i>	1
	26. <i>Selinium</i>	1
	27. <i>Seseli</i>	3
	28. <i>Siella</i>	1
	29. <i>Silaum</i>	1
	30. <i>Sium</i>	1
	31. <i>Torilis</i>	2

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	32. <i>Trinia</i>	2
5	<i>Aprocynaceae</i>	2
	1. <i>Vinca</i>	2
6	<i>Araliaceae</i>	1
	1. <i>Hedera</i>	1
7	<i>Aristolochiaceae</i>	2
	1. <i>Aristolochia</i>	1
	2. <i>Asarum</i>	1
8	<i>Asclepiadaceae</i>	2
	1. <i>Vincetoxicum</i>	2
9	<i>Asteraceae</i>	130
	1. <i>Achillea</i>	6
	2. <i>Antennaria</i>	1
	3. <i>Anthemis</i>	1
	4. <i>Aposeris</i>	1
	5. <i>Arctium</i>	4
	6. <i>Artemisia</i>	5
	7. <i>Aster</i>	2
	8. <i>Barkhausia</i>	1
	9. <i>Bellis</i>	1
	10. <i>Bidens</i>	2
	11. <i>Carduus</i>	2
	12. <i>Carlina</i>	3
	13. <i>Carpesium</i>	1
	14. <i>Centaurea</i>	15
	15. <i>Chondrilla</i>	1
	16. <i>Cirsium</i>	8
	17. <i>Crepis</i>	4
	18. <i>Echinops</i>	2
	19. <i>Erigeron</i>	2
	20. <i>Eupatorium</i>	1
	21. <i>Filago</i>	1
	22. <i>Gnaphalium</i>	3
	23. <i>Helichrysum</i>	1
	24. <i>Hieracium</i>	5
	25. <i>Hypochoeris</i>	1
	26. <i>Inula</i>	8
	27. <i>Jurinea</i>	2
	28. <i>Lactuca</i>	2
	29. <i>Lapsana</i>	1
	30. <i>Leontodon</i>	4
	31. <i>Leucanthemum</i>	1
	32. <i>Petasites</i>	1
	33. <i>Picris</i>	1
	34. <i>Pilosella</i>	14
	35. <i>Pulicaria</i>	1
	36. <i>Pyrethrum</i>	1
	37. <i>Scariola</i>	1
	38. <i>Scorzonera</i>	1

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	39. <i>Senecio</i>	6
	40. <i>Serratula</i>	1
	41. <i>Solidago</i>	1
	42. <i>Sonchus</i>	1
	43. <i>Tanacetum</i>	2
	44. <i>Taraxacum</i>	3
	45. <i>Tragopogon</i>	2
	46. <i>Tussilago</i>	1
	47. <i>Xeranthemum</i>	1
10	<i>Berberidaceae</i>	1
	1. <i>Berberis</i>	1
11	<i>Betulaceae</i>	3
	1. <i>Alnus</i>	2
	2. <i>Betula</i>	1
12	<i>Balsaminaceae</i>	1
	1. <i>Impatiens</i>	1
13	<i>Boraginaceae</i>	29
	1. <i>Aegonychon</i>	1
	2. <i>Anchusa</i>	3
	3. <i>Asperugo</i>	1
	4. <i>Cerithe</i>	1
	5. <i>Echium</i>	2
	6. <i>Hackelia</i>	1
	7. <i>Lappula</i>	1
	8. <i>Lithospermum</i>	1
	9. <i>Myosotis</i>	6
	10. <i>Nonea</i>	2
	11. <i>Omphalodes</i>	1
	12. <i>Onosma</i>	3
	13. <i>Pulmonaria</i>	3
	14. <i>Rindera</i>	1
	15. <i>Rochelia</i>	1
	16. <i>Symphytum</i>	1
14	<i>Brassicaceae</i>	44
	1. <i>Alyssum</i>	5
	2. <i>Arabis</i>	3
	3. <i>Aurinia</i>	1
	4. <i>Barbarea</i>	2
	5. <i>Berteroa</i>	1
	6. <i>Cardamine</i>	4
	7. <i>Cardaminopsis</i>	
	8. <i>Dentaria</i>	2
	9. <i>Draba</i>	2
	10. <i>Erophila</i>	2
	11. <i>Erucastrum</i>	1
	12. <i>Erysimum</i>	5
	13. <i>Hesperis</i>	1
	14. <i>Isatis</i>	2
	15. <i>Lepidium</i>	1

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	16. <i>Lunaria</i>	1
	17. <i>Meniocus</i>	1
	18. <i>Nasturtium</i>	1
	19. <i>Rorippa</i>	4
	20. <i>Schivereckia</i>	1
	21. <i>Sisymbrium</i>	1
	22. <i>Thlaspi</i>	1
	23. <i>Turritis</i>	1
15	Campanulaceae	15
	1. <i>Adenophora</i>	1
	2. <i>Asyneuma</i>	1
	3. <i>Campanula</i>	12
	4. <i>Jasione</i>	1
16	Celastraceae	3
	1. <i>Euonymus</i>	3
17	Chenopodiaceae	11
	1. <i>Atriplex</i>	4
	2. <i>Chenopodium</i>	5
	3. <i>Kochia</i>	1
	4. <i>Polycnemum</i>	1
18	Cistaceae	3
	1. <i>Helianthemum</i>	3
19	Clusiaceae	5
	1. <i>Hypericum</i>	5
20	Cannabaceae	1
	1. <i>Humulus</i>	1
21	Convolvulaceae	2
	1. <i>Calystegia</i>	1
	2. <i>Convolvulus</i>	1
22	Cornaceae	2
	1. <i>Cornus</i>	1
	2. <i>Swida</i>	1
23	Caprifoliaceae	5
	1. <i>Lonicera</i>	1
	2. <i>Sambucus</i>	2
	3. <i>Viburnum</i>	2
24	Corylaceae	2
	1. <i>Carpinus</i>	1
	2. <i>Corylus</i>	1
25	Crassulaceae	6
	1. <i>Hylotelephium</i>	2
	2. <i>Sedum</i>	3
	3. <i>Sempervivum</i>	1
26	Caryophyllaceae	43
	1. <i>Arenaria</i>	1
	2. <i>Cerastium</i>	3
	3. <i>Coccyganthe</i>	1
	4. <i>Cucubalus</i>	1
	5. <i>Dianthus</i>	5

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	6. <i>Elisanthe</i>	2
	7. <i>Eremogone</i>	1
	8. <i>Gypsophila</i>	2
	9. <i>Herniaria</i>	3
	10. <i>Holosteum</i>	1
	11. <i>Kohlrauschia</i>	1
	12. <i>Melandrium</i>	1
	13. <i>Minuartia</i>	1
	14. <i>Moehringia</i>	1
	15. <i>Myosoton</i>	1
	16. <i>Oberna</i>	2
	17. <i>Otites</i>	1
	18. <i>Paronychia</i>	1
	19. <i>Psammophiliella</i>	1
	20. <i>Sagina</i>	2
	21. <i>Silene</i>	4
	22. <i>Stellaria</i>	6
	23. <i>Viscaria</i>	1
27	Ceratophyllaceae	2
	1. <i>Ceratophyllum</i>	2
28	Cuscutaceae	4
	1. <i>Cuscuta</i>	4
29	Dipsacaceae	7
	1. <i>Cephalaria</i>	2
	2. <i>Dipsacus</i>	3
	3. <i>Knautia</i>	1
	4. <i>Scabiosa</i>	1
30	Elatinaceae	1
	1. <i>Elatine</i>	1
31	Euphorbiaceae	17
	1. <i>Euphorbia</i>	15
	2. <i>Mercurialis</i>	2
32	Fabaceae	65
	1. <i>Anthyllis</i>	2
	2. <i>Astragalus</i>	10
	3. <i>Caragana</i>	1
	4. <i>Chamaecytisus</i>	7
	5. <i>Coronilla</i>	1
	6. <i>Galega</i>	1
	7. <i>Genista</i>	2
	8. <i>Glycyrrhiza</i>	1
	9. <i>Lathyrus</i>	8
	10. <i>Lembotropis</i>	1
	11. <i>Lotus</i>	2
	12. <i>Medicago</i>	3
	13. <i>Melilotus</i>	2
	14. <i>Onobrychis</i>	1
	15. <i>Ononis</i>	1
	16. <i>Oxytropis</i>	1

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	17. <i>Sarothamnus</i>	1
	18. <i>Trifolium</i>	14
	19. <i>Vicia</i>	6
33	Fagaceae	2
34	Fumariaceae	3
	1. <i>Corydalis</i>	3
35	Gentianaceae	5
	1. <i>Centaureium</i>	2
	2. <i>Gentiana</i>	1
	3. <i>Gentianella</i>	1
	4. <i>Gentianopsis</i>	1
36	Geraniaceae	9
	1. <i>Erodium</i>	1
	2. <i>Geranium</i>	8
37	Grossulariaceae	3
	1. <i>Grossularia</i>	1
	2. <i>Ribes</i>	2
38	Haloragaceae	2
	1. <i>Myriophyllum</i>	
39	Hippuridaceae	1
	1. <i>Hippuris</i>	1
40	Lamiaceae	68
	1. <i>Acinos</i>	2
	2. <i>Ajuga</i>	5
	3. <i>Betonica</i>	1
	4. <i>Chaiturus</i>	1
	5. <i>Clinopodium</i>	1
	6. <i>Dracocephalum</i>	2
	7. <i>Galeobdolon</i>	1
	8. <i>Galeopsis</i>	4
	9. <i>Glechoma</i>	2
	10. <i>Lamium</i>	1
	11. <i>Leonurus</i>	1
	12. <i>Lycopus</i>	2
	13. <i>Marrubium</i>	1
	14. <i>Melittis</i>	1
	15. <i>Mentha</i>	4
	16. <i>Nepeta</i>	2
	17. <i>Origanum</i>	1
	18. <i>Phlomis</i>	2
	19. <i>Prunella</i>	2
	20. <i>Salvia</i>	11
	21. <i>Scutellaria</i>	4
	22. <i>Sideritis</i>	2
	23. <i>Stachys</i>	5
	24. <i>Teucrium</i>	3
	25. <i>Thymus</i>	7
41	Linaceae	7
	1. <i>Linum</i>	7

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
42	Limoniaceae	1
	1. <i>Goniolimon</i>	1
43	Loranthaceae	2
	1. <i>Loranthus</i>	1
	2. <i>Viscum</i>	1
44	Lythraceae	2
	1. <i>Lythrum</i>	2
45	Malvaceae	3
	1. <i>Alcea</i>	2
	2. <i>Lavatera</i>	1
46	Monotropaceae	1
	1. <i>Monotropa</i>	1
47	Nymphaeaceae	2
	1. <i>Nuphar</i>	1
	2. <i>Nymphaea</i>	1
48	Oleaceae	2
	1. <i>Fraxinus</i>	1
	2. <i>Ligustrum</i>	1
49	Onagraceae	10
	1. <i>Chamerion</i>	2
	2. <i>Circaea</i>	1
	3. <i>Epilobium</i>	7
50	Orobanchaceae	9
	1. <i>Orobanche</i>	7
	2. <i>Phelipanche</i>	2
51	Oxalidaceae	1
	1. <i>Oxalis</i>	1
52	Papaveraceae	2
	1. <i>Chelidonium</i>	1
	2. <i>Glaucium</i>	1
53	Parnassiaceae	1
	1. <i>Parnassia</i>	1
54	Polygalaceae	4
	1. <i>Polygala</i>	4
55	Polygonaceae	17
	1. <i>Bistorta</i>	1
	2. <i>Fallopia</i>	1
	3. <i>Persicaria</i>	5
	4. <i>Polygonum</i>	1
	5. <i>Rumex</i>	9
56	Primulaceae	8
	1. <i>Androsace</i>	2
	2. <i>Lysimachia</i>	3
	3. <i>Primula</i>	2
	4. <i>Trientalis</i>	1
57	Plantaginaceae	4
	1. <i>Plantago</i>	4
58	Pyrolaceae	3
	1. <i>Orthilia</i>	1

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	2. <i>Pyrola</i>	2
59	<i>Ranunculaceae</i>	49
	1. <i>Aconitum</i>	5
	2. <i>Actaea</i>	1
	3. <i>Adonis</i>	1
	4. <i>Anemone</i>	3
	5. <i>Aquilegia</i>	1
	6. <i>Batrachium</i>	1
	7. <i>Buschia</i>	1
	8. <i>Caltha</i>	1
	9. <i>Ceratocephala</i>	1
	10. <i>Cimicifuga</i>	1
	11. <i>Clematis</i>	2
	12. <i>Consolida</i>	1
	13. <i>Ficaria</i>	1
	14. <i>Helleborus</i>	2
	15. <i>Hepatica</i>	1
	16. <i>Isopyrum</i>	1
	17. <i>Myosurus</i>	1
	18. <i>Pulsatilla</i>	3
	19. <i>Ranunculus</i>	14
	20. <i>Thalictrum</i>	7
60	<i>Rhamnaceae</i>	2
	1. <i>Frangula</i>	1
	2. <i>Rhamnus</i>	1
61	<i>Rosaceae</i>	83
	1. <i>Agrimonia</i>	4
	2. <i>Amygdalus</i>	1
	3. <i>Aruncus</i>	1
	4. <i>Cerasus</i>	3
	5. <i>Cotoneaster</i>	1
	6. <i>Crataegus</i>	6
	7. <i>Filipendula</i>	3
	8. <i>Fragaria</i>	3
	9. <i>Geum</i>	3
	10. <i>Malus</i>	2
	11. <i>Padus</i>	1
	12. <i>Potentilla</i>	17
	13. <i>Poterium</i>	1
	14. <i>Prunus</i>	2
	15. <i>Pyrus</i>	1
	16. <i>Rosa</i>	24
	17. <i>Rubus</i>	4
	18. <i>Sanguisorba</i>	1
	19. <i>Sorbus</i>	2
	20. <i>Spiraea</i>	2
	21. <i>Waldsteinia</i>	1
62	<i>Rubiaceae</i>	22
	1. <i>Asperula</i>	3

Продовження табл 3.

№ п.п	Родина, рід	К-ть видів
	2. <i>Cruciata</i>	2
	3. <i>Galium</i>	17
63	<i>Rutaceae</i>	1
	1. <i>Dictamnus</i>	1
64	<i>Salicaceae</i>	9
	1. <i>Populus</i>	3
	2. <i>Salix</i>	6
65	<i>Santalaceae</i>	1
	1. <i>Thesium</i>	1
66	<i>Saxifragaceae</i>	1
	1. <i>Chrysosplenium</i>	1
67	<i>Scrophulariaceae</i>	49
	1. <i>Chaenorrhinum</i>	1
	2. <i>Digitalis</i>	1
	3. <i>Euphrasia</i>	
	4. <i>Gratiola</i>	1
	5. <i>Lathraea</i>	1
	6. <i>Limosella</i>	1
	7. <i>Linaria</i>	2
	8. <i>Melampyrum</i>	6
	9. <i>Odontites</i>	1
	10. <i>Pedicularis</i>	2
	11. <i>Rhinanthus</i>	3
	12. <i>Scrophularia</i>	3
	13. <i>Verbascum</i>	7
	14. <i>Veronica</i>	17
68	<i>Solanaceae</i>	4
	1. <i>Atropa</i>	1
	2. <i>Physalis</i>	1
	3. <i>Scopolia</i>	1
	4. <i>Solanum</i>	1
69	<i>Staphyleaceae</i>	1
	1. <i>Staphylea</i>	1
70	<i>Thymelaeaceae</i>	1
	1. <i>Daphne</i>	1
71	<i>Tiliaceae</i>	1
	1. <i>Tilia</i>	1
72	<i>Trapaceae</i>	1
	1. <i>Trapa</i>	1
73	<i>Ulmaceae</i>	4
	1. <i>Ulmus</i>	4
74	<i>Urticaceae</i>	3
	1. <i>Parietaria</i>	1
	2. <i>Urtica</i>	2
75	<i>Valerianaceae</i>	3
	1. <i>Valeriana</i>	3
76	<i>Violaceae</i>	16
	1. <i>Viola</i>	16

Зменшення значення даного індексу в широтному градієнті пов'язано із збільшенням питомої ваги родини *Lamiaceae* в середземноморських флорах.

Індекс співвідношення родин *Asteraceae* та *Cyperaceae* при просуванні з півночі на південь зростає в зв'язку зі зменшенням питомої ваги видів родини *Cyperaceae* в формуванні флор. Цей показник для флори НПП „Подільські Товтри” складає 4.1, що зближує його флору з флорами Середземноморської флористичної області, для яких цей коефіцієнт змінюється від 3.6 до 7.8., в той час як для Бореальної, Неморальної і навіть Арктичної флористичних областей, він відповідає величинам від 0.6 до 2.0 [20].

Порівняння цих показників підкреслює перехідний характер флори регіону від типово лісових неморально-середньоєвропейських, до аридних лісостепових давньосередземних флор. Причини таких рис систематичної структури криються в особливостях географічного положення регіону Середнього Придністров'я, розташованого в зоні розмежування великих фітохорій, а також особливостями флорогенезу регіону [4].

Родовий флористичний спектр більш тонко відображає особливості структури флори регіону стосовно до зональних географічних та еколандшафтних особливостей. Загальний огляд найбільш багатих за видовим складом родів наведено у табл.

Спектр провідних родів охоплює як типово бореальні роди *Carex* L., *Ranunculus* L. (хоч їх досить мало), так і середземноморські роди *Salvia* L., *Astragalus* L., *Galium* L., *Potentilla* L., *Centaurea* L., *Euphorbia* L..

В загальних рисах спектр провідних родів флори НПП „Подільські Товтри” (табл. 3,4) також відображає її перехідний характер між бореальними та субсередземноморськими флорами, з тяжінням до останніх, на що вказує суттєвий вплив лісостепових, степових та середземноморських термофільних елементів.

Подібний характер структури родового спектру властивий більш південноширотним регіональним флорам Голарктики. Проте за рівнем політипізму (16 родів) флора НПП „Подільські Товтри” значно поступається великим регіональним флорам, у тому числі й флорі Волино-Поділля (32 роди), що пояснюється меншою еколого-ценокомплексною та екотопологічною диференціацією досліджуваного регіону.

Спонтанна флора НПП „Подільські Товтри” досить репрезентативна по відношенню до регіональної флори Волино-Поділля (СП – 1377 видів, ВП – 1893 види (4), тобто вона становить 73 відсотки від останньої. Але в даному зведенні поєднані як аборигенна, так і адвентивна фракції, що утруднює флористичні співставлення. Крім того за останні 17 років пройшли суттєві зміни, як у трактуванні таксономії видів, так і в інвазійних процесах. Так що при порівнянні лише аборигенних фракцій її спорідненість може бути й більшою.

Т а б л и ц я 4. Найбільші роди флори НПП „Подільські Товтри”

Рід	Кількість видів	% загальної к-ті видів всієї флори	Рід	Кількість видів	% загальної к-ті видів всієї флори
Rosa	24	2.1	Centaurea	15	1.3
Carex	22	2.0	Ranunculus	14	1.2
Galium	17	1.5	Pilosella	14	1.2
Potentilla	17	1.5	Trifolium	14	1.2
Veronica	17	1.5	Campanula	12	1.0
Viola	16	1.4	Salvia	11	0.9
Allium	15	1.3	Astragalus	10	0.8
Euphorbia	15	1,3	Poa	10	0.8

Таблиця 5 Кількість видів в родах флори НПП „Подільські Товтри”

Роди з кількістю видів:	кількість родів	% від заг. кількості родів	к-ть видів в групах родів	% від заг. кількості видів
Надполіморфні: > 20	2	0.5	46	4.1
Поліморфні: від 10 до 19	14	3.1	197	17.5
Середні: від 6 до 9	24	5.2	166	14.7
Бідні: від 2 до 5	164	35.4	462	40.9
Одновидові:	258	55.8	257	22.8
В с ь о г о :	462	100.0	1128	100.0

Таким чином, спонтанна флора НПП „Подільські Товтри” характеризується значним видовим та родовим різноманіттям, що пояснюється давністю цієї території, флорогенезисом, екотопологічним багатством та особливостями антропопресії. Її систематична структура поєднує в собі особливості бореальних, суббореальних та субсередземноморських флор, з явним тяжінням до останніх. Це свідчить про певну гетерогенність флори, що обумовлено її тривалим автохтонним розвитком, а також значним збагаченням алохтонними як субсередземноморськими так і бореальними елементами, оскільки даний регіон якраз і знаходиться на стику цих великих фітохорій. Перехідний характер досліджуваної флори від типово бореальних лісових флор до аридно-давньосередземних простежується практично в усіх показниках її структури. На відміну від північних регіональних флор вона має більш гетерогенний та контрастний характер. За багатством природно-видового та флористичного різноманіття,

ландшафтних комплексів, а також їх репрезентативності по відношенню до регіонів Середнього Придністров'я та Волино-Поділля вцілому флору НПП „Подільські Товтри” можна розглядати в ранзі конкретної чи елементарної природної флори.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гроссгейм А.А. Растительный покров Кавказа. — М.: Изд-во МОИП, 1948. — 267 с.
2. Дидух Я.П. Растительный покров Горного Крыма. — К.: Наук. думка, 1992. — 253 с.
3. Дидух Я. П., Шеляг-Сосонко Ю. Р. Карадагский государственный заповедник. — Киев : Наук. думка, 1982. — 151 с.
4. Заверуха Б.В. Флора Волино-Подоллии и ее генезис. — Киев.: Наук. думка, 1985. - С. 192.
5. Заки М.А., Шмидт В.М. О систематической структуре флор стран Южного Средиземноморья. // Вестн. Ленингр. ун -та. — 1972. — №9. — С. 57 - 69.
6. Кагало О.О. Флора Вороняків (Північно-західне Поділля, Україна), її структурна диференціація та охорона: Автореф. дис. ... канд. біол. наук. — Київ, 1996. — 21 с.
7. Камелин Р.В. Флорогенетический анализ естественной флоры горной Средней Азии. - Л.: Наука, 1973. — 355 с.
8. Кондратюк Е. Н., Бурда Р. И., Чуприна Т. Т. и др. Луганский государственный заповедник . — Киев : Наук. думка, 1988. — 188 с.
9. Крицька Л.І. Аналіз флори степів та вапнякових відслонень Правобережного Злакового степу. // Укр. ботан. журн. — 1985. — 42, N2. — С. 1 — 5.
10. Малышев Л.И. Флористические спектры Советского Союза . История флоры и растительности Евразии. — Л: Наука, 1972. — С. 17 - 40.
11. Новосад В.В. Флора Керченско-Таманского региона.- Киев: Наук. думка, 1992. — С. 278.
12. Сорока М.І. Флора Росточья, ее охрана и использование: Автореф. дис. ... канд. биол. наук. — Львів, 1992. — 17 с.
13. Тасенкевич Л. А. Флора и растительность Угольско-Широколужанского заповедного комплекса: Автореф. дис. ... канд. биол. наук. — Киев, 1979, — 21 с.
14. Тихомиров Ф.К., Демченко Н.И. Систематический, биоморфологический и эколого-географический анализ флоры северо-западного Причерноморья // Исслед. флоры сев.-зап. Причерноморья. — Одесса, 1975. — Вып. 1. — С. 3 — 12.
15. Толмачев А.И. Введение в географию растений - Л: ЛГУ, 1974. - С. 244.
16. Чопик В.П. Високогірна флора Українських Карпат.. - Київ.: Наук. думка, 1976. — 248 с.
17. Шеляг - Сосонко Ю.Р., Дидух Я.П. Ялтинский горно-лесной государственный заповедник — К.: Наук. думка, 1980. — С. 184.
18. Шеляг-Сосонко Ю. Р., Дидух Я. П., Молчанов Е. Ф. Государственный заповедник «Мыс Мартыян». — Киев : Наук. думка, 1985 — 256 с.
19. Шеляг-Сосонко Ю.Р. , Куковица Г.С. Нові відомості до флори Розточья і Опілля // Укр. ботан. журн. — 1970 — 27, N 2. — с. 252—254.
20. Шмидт В.М. Статистические методы в сравнительной флористике — Л: ЛГУ, 1980. — С. 175.
21. Шумилова А.В. Систематическая структура флоры Малого Полесьяю- VIII съезд Укр. ботан. о-ва. Тез. докл. — Киев: Наук. думка, 1987. — С. 31.

ОСОБЕННОСТИ СИСТЕМАТИЧЕСКОЙ СТРУКТУРЫ, ПРИРОДНО-ВИДОВОГО И ФЛОРИСТИЧЕСКОГО РАЗНООБРАЗИЯ НПП „ПОДОЛЬСКИЕ ТОВТРЫ”

НОВОСАД В.В., КРИЦКАЯ Л.И., ЛЮБИНСКАЯ Л.Г.

Институт ботаники им.Н.Г.Холодного НАН Украины

Каменец-Подольский государственный университет

В работе анализируется систематическая структура и видовое богатство флоры НПП «Подольские Товтры». Фиторазнообразие сосудистых растений аборигенной фракции флоры парка насчитывает 1127 видов растений, адвентивной - 249. Флороразнообразие составляет 28 экофитонов и 10 экоценофитонов из которых наибольшими по видовому составу являются кальцепетро- и степофитон. Систематическая структура флоры указывает на ее гетерогенность и переходный характер от типично бореальной до субсредиземноморской. Флора НПП «Подольские Товтры» включает в себя 94% всего видового состава флоры региона Среднее Приднестровье и 73% Волино-Подоллии, поэтому ее можно рассматривать в качестве элементарной или конкретной по отношению к этим регионам.

PECULIARITIES OF THE SYSTEMATIC STRUCTURE NATURE SPECIES AND FLORA DIVERSITY OF THE “PODILSKI TOVTRY” NATIONAL NATURE PARK

NOVOSAD V.V., KRITSKAJA L.I., LYUBINSKAYA L.G.

N.G. Kholodny Institute of Botany, Academy of Sciences, Ukraine

Kamenets-Podilsky State University

The Park's nature flora phytodiversity of the vascular plants amounts to the 1127 species of plants, while the adventive fraction comprises 249 species. The flora diversity includes 28 ecophytions and 10 ecocenophytions, the biggest in species diversity being calcepetrophyton and stepophyton. It's systematic structure proves its heterogeneity and transition from typical boreal on to submediterranean flora. The “Podilski Tovtry” National Nature Park is flora includes 94 per cent of vascular plants species of the Middle near-Dnister River region and 73 per cent of the whole Volyn-Podollja region. That is the reason this flora must be concrete as elementar and specific for there regions.